

Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan
eettinen neuvottelukunta ETENE

VN/8431/2019
STM063:00/2018

Lausunto 7.12.2020

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan lausuntopyyntö valtakunnalliselle sosiaali- ja terveysalan eettiselle neuvottelukunnalle (ETENE)

Hallituksen esitys HE 212/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ETENE kannattaa esitykseen kirjattua muutosta, jonka mukaan asiakkaan tahdonilmaisut keskitettäisiin erilliseen tahdonilmaisupalveluun tiedonhallintapalvelun asemesta. Tämä helpottaa tahdonilmaisun löytymistä esimerkiksi nopeaa päätöksentekoa vaativassa tilanteessa. Tahdonilmaisujen keskittäminen erilliseen tahdonilmaisupalveluun helpottanee myös asiakkaan kannalta tahdonilmaisujen hallinnointia ja muuttamista.

Esityksessä pyritään vaikuttamaan positiivisesti lapsen itsemääräämisoikeuteen ja mahdollisuuteen vaikuttaa omiin asioihinsa. Joidenkin lasten etua palvelee mahdollisuus kieltää tietojensa luovuttaminen huoltajilleen. Terveys- ja terveydenhuollon ammattihenkilöllä on merkittävä vastuu arvioida sitä, palveleeko lapsen tekemä luovutuskielto tosiasiallisesti lapsen etua.

Esityksessä kuvatut muutokset voivat helpottaa tiedonkulkua hoidosta vastaavien tahojen välillä ja sujuvoittaa asiakkaan saamaa hoitoa ja palvelua, mutta muutokset myös korostavat ammattihenkilön tai muun asiakastietoja käsittelevän henkilön velvollisuutta tiedottaa asiakasta tietojen luovutuksesta sekä mahdollisuudesta tehdä tietojen luovutusta koskevia kieltoja. ETENE pitää tärkeänä, että ammattirooliin liittyvällä käyttöoikeuksien määrittelyllä suojataan arkaluonteisen ja salassa pidettävän tiedon käsittely.